

„W DRODZE DO OJCA”

**Program nauczania religii
dla klas gimnazjalnych**

Nr AZ-3-02/9

Kielce

Autor programu:
ks. dr Tadeusz Śmiech

Współautorzy:
mgr Renata Brzoza
mgr Elżbieta Kondrak
mgr Bogusław Nosek

Program nauczania religii rzymsko-katolickiej nr AZ-3-02/9 na terenie całej Polski, z zachowaniem praw biskupów diecezjalnych, przeznaczony dla gimnazjum, zatwierdzony 10 VII 2002 r. i podany do wiadomości ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania.

Recenzenci:

ks. dr Marcei Cogiel
ks. prof. dr hab. Andrzej Offmański

Konsultacja dydaktyczna:
prof. dr hab. Krystyna Chałas,
rzecznawca MEN
do spraw programów nauczania,
kierownik Katedry Dydaktyki
w Instytucie Pedagogiki KUL

Konsultacja teologiczna:
ks. prof. dr hab. Henryk Witczyk

Za zezwoleniem Władzy Duchownej
OJ-97/01
Kielce, 18 czerwca 2001
(ks. Jan Szarek
wikariusz generalny)

ISBN 83-7224-443-X

Wydawnictwo „JEDNOŚĆ”
25-013 Kielce
ul. Jana Pawła II nr 4
Dział sprzedaży – tel. (0-41) 344-98-63
Redakcja – tel. (0-41) 368-11-10
www.jednosc.com.pl
e-mail: redakcja@jednosc.com.pl

REFERAT KATECHETYCZNY
25-013 Kielce
ul. Jana Pawła II nr 3
tel. (041) 368-25-27

Drukarnia im. Adama Półtawskiego
www.dap.pl

Wprowadzenie do programu

Program do gimnazjum „W drodze do Ojca jest programem formacji uczniów, aby mogli się stać we współczesnym świecie „uczciwymi i wierzącymi chrześcijanami, członkami Kościoła katolickiego”¹, aby byli „święci i nieskalani, i nienaganni, ugruntowani i stateczni, a nie chwiejący się w nadziei właściwej dla Ewangelii” (por. Kol 1,22-23), a nadto dumni ze swej przynależności do Kościoła.

Posiada on swoją historię, bowiem powstawał po powrocie religii do szkół, a następnie był doskonalony w myśl założeń reformy systemu edukacji narodowej. Na bieżąco modyfikowany i doskonalony, uwzględnia założenia i wymagania dydaktyki i pedagogiki współczesnej, jak również potrzeby dzieci i młodzieży kształtowane przez obiegowe opinie i poglądy. W całości jest zgodny z „Podstawą programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce”, zatwierdzoną przez Episkopat Polski w czerwcu 2001.

Specyfika programu gimnazjum

Nadrzędnymi celami katechetycznymi w gimnazjum są:

- formowanie świadomego katolika
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za swoją wiarę
- rozwijanie miłości do Boga, Kościoła i Ojczyzny

W klasie I, po wstępnym rozdziale ewangelizacyjnym, który zmierza do obudzenia wiary, jej odkrycia lub ugruntowania, uczniowie mogą doświadczyć całego bogactwa łaski przychodzącej do nas w sakramentach, poznać drogę prowadzącą do Boga, a określaną przez dekalog. Stanowi to dla ucznia podstawę tworzenia swojej chrześcijańskiej codzienności, wspartej rzeczywistością Kościoła, do którego należy i do którego wzrostu się przyczynia.

W klasie II tematyka dotyczy pogłębiania wiary i ukazuje szereg z tym związanych zagrożeń, a wychodzi naprzeciw uczuciowym wzlotom i upadkom, rysuje jasny obraz miłości, małżeństwa i rodziny, pomagając ominąć narzucające się zagrożenia. Na bazie tej życiowej drogi młodzież, wspierana biblijnymi świadectwami innych ludzi, ich wiary i prawdą Jezusa Chrystusa, odkrywa własne powołanie i możliwości zaangażowania.

W klasie III tematyka koncentruje się na odczytywaniu chrześcijańskiej drogi z nauki Chrystusa, zawartej zwłaszcza w modlitwie Pańskiej i błogosławieństwach, na odkrywaniu logiki Bożego planu zbawienia i udziale w realizacji tego planu w taki sposób, aby zachować jedność ze świętymi i bohaterami ostatnich kilkudziesięciu lat. Młodzież wspomagana jest na drodze poszukiwania własnej doskonałości, zmierzającej do przebudowy świata, osobistej świętości i chrześcijańskiego zaangażowania.

Program uwzględnia przemianę biologiczną, intelektualną i psychiczną młodego człowieka oraz związaną z tym potrzebę samodzielnego poszukiwania odpowiedzi na nurtujące młodzież pytania natury egzystencjalnej. Katechizm nie ucieka przed problemami rzeczywistości, z którymi młodzież na co dzień się spotyka, które tworzy, które ją ograniczają czy kuszą, lecz ma zamiar być drogowskazem i światłem wśród tych problemów, zaznaczając wyraźnie, które z nich są zagrożeniem, a które pomocą. Program uwzględnia też młodzieńczą potrzebę bycia z innymi i wśród innych, z którymi toczy się uczniowska codzienność na płaszczyźnie domu, szkoły, podwórka czy parafii.

Z drugiej strony program stara się wyjść naprzeciw rodzącym się wątpliwościom religijnym, typowym dla wieku dorastania, odślaniając ich podłoże i oferując pomoc.

Na lata gimnazjalne przypada również czas budowania osobistych relacji i więzi uczuciowych, nierzadko poszerzonych o doświadczenia seksualne. Program ukazuje więc pozytywną wartość miłości, życia seksualnego, dziecka, małżeństwa i rodziny, starając się wykazać błędne spojrzenie na te wartości, wynikające

z obiegowych opinii, często narzucanych przez środki masowego przekazu. Ukazane są one na tle szerokich problemów społecznych współczesności, takich jak: relatywizm moralny, narkomania i alkoholizm, eutanazja, zjawisko przemocy czy choroba AIDS. Jednocześnie program pokazuje pozytywną drogę do realizacji samego siebie, swojego życia i powołania chrześcijańskiego. W tym rozumieniu chrześcijaństwo staje się odpowiedzią na objawioną miłość Boga, spełnia się w warunkach codzienności, pomaga młodzieży się odnaleźć w Kościele i w świecie, a w płynnych i zmiennych systemach wartości uczy postrzegać, akceptować i urzeczywistniać wartości uniwersalne, uszczęśliwiające ludzi, nas samych, pochodzące od Boga i prowadzące do Niego; a zarazem odrzucać pokusy świata i jego bożków.

¹ Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce, Kraków 2001, s. 57

Struktura programu

Klasa I – W moim Kościele

Cele wiodące:

- Pogłębione rozumienie i spełnianie przykazań w życiu chrześcijańskim oraz czynny udział w życiu sakramentalnym.
- Odkrywanie rzeczywistości Kościoła i jego posłannictwa we własnym życiu.
- Poznanie jasnych i ciemniejszych stron historii chrześcijaństwa w starożytności i średniowieczu.

Moduły:

1. Dobra Nowina
2. Sakramenty
3. Dekalog
4. Moja chrześcijańska codzienność
5. Kościół
6. Świętowanie Bożej obecności w roku liturgicznym
7. Dzieje chrześcijaństwa w starożytności i średniowieczu

Treści:

Bóg kocha człowieka i pragnie jego zbawienia.
Bóg uświęca nas w Jezusie Chrystusie poprzez sakramenty.
Dekalog drogą do zjednoczenia z Bogiem.
Chrześcijańska codzienność wyrazem mojej wiary.
Moje miejsce i zadania w Kościele.
Wybrane elementy dziejów Kościoła w starożytności i średniowieczu.

Klasa II – W miłości Ojca

Cele wiodące:

- Świadomy wybór drogi życiowej w wierze i miłości.
- Odpowiedzialność przed Bogiem, społeczeństwem i Kościołem za dary i zadania otrzymane od Boga.
- Umiejętność dyskusowania na temat przeszłości Kościoła.

Moduły:

1. W nadziei pogłębiania wiary
2. Miłość, małżeństwo, rodzina
3. Zagrożenia dla wiary
4. Pokonać zagrożenia wobec miłości
5. Szanse i nadzieje świata
6. Ku pełni życia chrześcijańskiego
7. Historia chrześcijaństwa w czasach nowożytnych

Treści:

Wartość wiary w przeżywaniu komunii z Bogiem i ludźmi.
Małżeństwo chrześcijańskie i jego przymioty: jedność, nierozzerwalność, płodność i sakramentalność; rodzina wspólnotą życia i miłości.
Antywartości na drodze określonej przez wiarę i miłość.
Miejsce, rola i zadania młodych w Kościele i w świecie.
Życie chrześcijańskie na przestrzeni roku liturgicznego.
Dzieje chrześcijaństwa w czasach nowożytnych.

Klasa III – W życiu i w prawdzie

Cele wiodące:

- Odnalezienie i potwierdzenie tożsamości chrześcijańskiej.
- Pogłębione poznanie Pisma św., historii jego powstawania, interpretacja wybranych fragmentów.
- Poznanie wybranych postaci ze Starego Testamentu jako wzorców osobowych życia moralnego.
- Ukazanie Chrystusa (jako postaci historycznej), Jego nauki i zbawczego dzieła.
- Poznanie najnowszych dziejów Kościoła w Polsce.
- Poznanie warunków trwałego szczęścia na drodze ewangelicznych błogosławieństw.
- Realizacja Chrystusowego wezwania w życiu i w prawdzie.

Moduły:

1. Być chrześcijaninem
2. Boże objawienie
3. Biblijne wzorce osobowe moralnego życia człowieka
4. Jezus Chrystus
5. Kościół i moja młodość
6. „W laboratorium wiary”
7. Chrystusowe wezwania realizowane w życiu i w prawdzie

Treści:

Człowiek istotą religijną, poszukującą Boga.
Pismo św. wyrazem objawiającego się Boga, który daje odpowiedź na ludzkie problemy.
Człowiek udziela odpowiedzi na miłość i mądrość Boga.
Jezus Chrystus stał się człowiekiem dla nas i dla naszego zbawienia.
Współczesna historia ludzi, naznaczona wiarą i miłością.
Chrystus ukazuje drogę do królestwa niebieskiego.
Życie chrześcijańskie w roku liturgicznym.